

Batalla de Caldes, 11 d'agost de 1713

Rafael NEBOT
(Riudoms 16. - Viena 1733)

Militar de carrera, el 1705 s'uneix amb el seu regiment de cuirassers, al general Basset, contribuint decisivament a guanyar el regne de València a la causa austriacista. Combat amb bona fortuna durant tota la guerra a València i al principat. El 1713, tot i que Starnhemberg dissol el seu regiment, es nega a ser evacuat amb els imperials i és a la Junta de Braços que decideix la resistència a ultrança. Nomenat general de batalla, lluita amb eficàcia la resta de la guerra. Exiliat, serveix a l'exèrcit d'Àustria assolint el grau de tinent general de cavalleria.

Una mostra de la vàlua de Nebot és el doble combat de CALDES d'ESTRAC, l'onze d'agost de 1713, després de fer tornar les naus a Barcelona, per cert ben carregades de queviures i bestiar, Nebot es disposà a obrir-se pas cap a Hostalric. Abans envià 30 genets del "regiment de la Fe", amb el capità Busquets, a temptejar l'actitud de la guarnició borbònica de Mataró. Allí, el mariscal espanyol Gabriel Cano tenia més de 3.000 homes, en part molt bona cavalleria francesa. Aquesta sortí ràpidament perseguint el capità català, que fou ferit, i els seus homes. Era l'11 d'agost. L'encaç seguí al terme de Caldes d'Estrac. Nebot, advertit del que passava, col·locà tres companyies de cavalleria a l'estret passatge litoral, sota el comandament del capità Josep d'Aguilar, i tres més, dirigides pel capità Ignasi Torres de Bages, entre les vinyes properes del "Coll del pollastre" damunt de Caldes. Els francesos, engrescats per la persecució contra els de Busquets, arribaren allí en bon nombre i cavalcant en un ampli front.

Els més avançats, per la part de l'interior, caigueren alegrement sobre Torres, creient que se les havien amb pocs voluntaris muntats. Quan s'adonaren de l'error, 80 dels francesos jeien per terra com a resultat d'una càrrega arrasadora. Els supervivents es dispersaren turons amunt. La topada per la costa, que coneixem per una puntual relació de l'encontre, fou d'un altre signe i tingué un gran sabor cavalleresc. Els borbònics veieren clarament ençà del congost l'avançada de la columna Aguilar i advertiren que era força reglada. Els esquadrons francesos estrenyeren els rengles i avançaren al pas, amb els mosquets desenfundats. El seu comandant agità el capell en una salutació gallarda i Aguilar el correspongué de la mateixa manera, mentre ordenava als seus que no tiessin els primers. Els francesos aviaren una descàrrega, i uns quants catalans caigueren. Com si aquest fos el senyal, les tres companyies eixiren del congost a regna batuda, amb els sabres per davant, i caigueren sobre l'enemic abans que aquest acomplís el canvi d'arma. El balanç fou excel·lent. Contra 10 ferits i 4 morts catalans, els borbònics perderen 117 homes. Es distingiren altres dos capitans de la Fe: Miquel de Montserrat i Bonaventura de Peguera.

Extret de: **Defensors de les llibertats de Catalunya, 1705-1714**,
[text: Jordi PEÑARROJA, documentació: Ricard GONZÁLEZ]
Catàleg de l'Exposició al MEMORIAL 1714. Barcelona, Fossar de les Moreres, setembre de 1999.
I de: **L'onze de setembre**, de Santiago Albertí ©2006.

